

2. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA Žl 66,4

Ať se ti koří celá země, Bože, ať ti zpívá, ať opěvuje tvé jméno.

Uvedení do bohoslužby A

Když v kostele slyšíme, že my, křesťané, jsme Boží vyvolení, že jsme, jak si dnes budeme číst u svatého Pavla: „povolání do stavu svatých,“ dělá nám takové označení dobře. Cítíme se jako elita, to je ti nejlepší z lidstva. Ale toto Boží vyvolení je víc, než pochvala. Je to úkol pro nás, závazek, abychom o své víře podávali svědectví lidem kolem sebe. A tak se nejprve zamysleme, o čem to vlastně svou osobou, jednáním, chováním doma i v práci svědčíme...**(ticho)**

- Ježíši Kriste, ty jsi nás povolal za své syny a dcery. My se však často chováme jako mrzoutští nádeníci, Pane, smiluj se nad námi.

- Ty jsi nás svatým křtem přijal do společenství své Církve. My však jsme často osamělí sobci, kteří si chtějí stačit sami, Kriste, smiluj se nad námi.

- V této chvíli si chceme připomenout tvou dobrotu. Odpusť nám hříchy a obrať nás k sobě, Pane, smiluj se nad námi.

Nebo:

Společné postoje, které by všichni účastníci bohoslužeb měli zachovávat, jsou znamením jednoty členů křesťanského společenství shromážděného ke slavení posvátné liturgie. Vyjadřují totiž smýšlení i city účastníků a podporují je. Tak jako gesta patří k našemu lidskému rozhovoru, někdy jsme dokonce schopni komunikovat beze slov právě jen gesty, tak stejně našimi společnými postoji při bohoslužbě oslovujeme Boha, jsou naší modlitbou. Na začátku bohoslužby od vstupního zpěvu nebo příchodu kněze k oltáři až po vstupní modlitbu stojíme, protože máme před sebou někoho, kdo určuje a hodnotí náš život, kdo dává páteř a plnost naší existenci.

Uvedení do bohoslužby B

Zelená barva mešního roucha nám připomíná, že zase začal čas nedělí v mezidobí. Ale každá neděle nám hlásá, že jsme vykoupeni Ježíšovou smrtí, že i všední čas je časem naděje ve společenství s Pánem. Ježíšovo dnešní pozvání k následování platí i nám. Proto si připomeňme svou hříšnost a odpovězme v pokoře.

Nebo:

Vánoční a velikonoční cyklus tvoří výrazná období, která nepokrývají celý rok. Týdnům mezi nimi říkáme liturgické mezidobí. V nich se tajemství Kristova života neoslavuje z určitého hlediska, nýbrž spíše v celé jeho plnosti. V liturgickém mezidobí sledujeme veřejný život Ježíšův, slyšíme jeho promluvy, zvláště jeho podobenství, jsme svědky jeho znamení a gest. Jeho moudrost nás tak může zasáhnout a proniknout, v jeho slovu najdeme život, jsme zváni následovat ho. Dnes se tedy opět shromáždíme ve společenství Církve,

abychom do času našeho života, skrze víru, vnesli jistotu Krista, abychom zakusili jeho blízkost.

Uvedení do bohoslužby C

Zelená barva mešního roucha nám dnes připomíná, že skončilo údobí svátků vánočního okruhu a začíná jakési mezidobí, než zase začne postní příprava na velikonoční svátky. Je před námi všední čas, všední život. Nebude to nuda? Jak žít všednost a každodennost? Kdo dnes bude pozorný posluchač Božího slova, uslyší na tyto otázky odpověď. Pozdravme našeho Pána a Učitele Ježíše Krista, a litujme před ním svých hříchů.

Nebo:

V liturgickém roce tvoří týdny po neděli svátku Křtu Páně až do Popelčnické středy, a od svatodušního pondělí až do začátku adventu jediný celek s průběžným číslováním 34 týdnů liturgického mezidobí. V nich se tajemství Kristova života a poslání neoslavuje z určitého hlediska, nýbrž v celé jeho plnosti. Každá z těchto nedělí je velikonoce, každá je svátkem, má vlastní modlitby, čtení i zpěvy. Dejme se oslovit Kristem, přiblížme se k němu, aby každý náš den, zvláště neděle, byl svátkem.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí, věčný Bože, ty řídíš všechno na nebi i na zemi; vyslyš prosby svého lidu a dej našim dnům svůj řád a mír. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Starozákonní proroci mluvili o Zachránci, který vyvede ze zmatků nejen Izrael, ale celý svět. My v tom Božím služebníku vidíme předpověděného Pána Ježíše. Ale je v tom výzva i nám všem. I my máme pohanům kolem sebe pomáhat, aby poznali Ježíšovo evangelium o pokoji pro člověka.

Nebo:

Úryvek dnešního 1. čtení je součástí druhé písně o Božím Služebníku, lze jej datovat ke konci babylónského vyhnanství. Tajuplná postava Služebníka má znovu sjednotit rozptýlený izraelský národ, ale také přinést světlo života pohanům "přebývajícím ve tmě". Tato pasáž předjímá všeobecnost spásy zjevnou v Kristově poslání.

1. ČTENÍ Iz 49,3.5-6 *Dám tě národům jako světlo, aby se spása má rozšířila až do končin země.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin mi řekl: „Jsi mým Služebníkem,
Izraelem, proslavím se tebou.“
Avšak nyní praví Hospodin,
který si ze mě utvořil Služebníka již v matčině lůně,
abych zas k němu přivedl Jakuba,
abych mu shromáždil Izraele.
Tak jsem ve cti u Hospodina,
protože Bůh můj je mou silou.
Řekl mi tedy: „Nestačí, že jsi mým Služebníkem,
abys obnovil Jakubovy kmeny
a zbytky Izraele přivedl nazpět.
Proto tě dám národům jako světlo,
aby se spása má rozšířila až do končin země.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 40,2+4ab.7-8a.8b-9.10 Odp.: srov. 8a+9a
Odp.: Hle, přicházím, Pane, splnit tvou vůli.

Pevně jsem doufal v Hospodina, - on se ke mně sklonil a vyslyšel mé volání. - Novou píseň vložil mi do úst, - chvalozpěv našemu Bohu.

Odp.

V obětních darech si nelibuješ, - zato jsi mi otevřel uši. - Celopaly a smírné oběti nežádáš, - tehdy jsem řekl: „Hle, přicházím.

Odp.

Ve svitku knihy je o mně psáno: - Rád splním tvou vůli, můj Bože, - tvůj zákon je v mém nitru.“

Odp.

Spravedlnost jsem zvěstoval - ve velkém shromáždění, - svým rtům jsem nebránil, ty to víš, Hospodine!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Teď si budeme číst začátek jednoho z listů svatého apoštola Pavla. Je to láskyplný pozdrav i nám. Je to i svědectví, co svatý Pavel rozumí pod pojmem Církev. První list Korint'ánům byl napsán kolem velikonoce roku 57. Korintská obec prožívala určitý duchovní rozkvět protkaný mnohými chybami a hříchy: rozdělení společenství, lhostejnost vůči případu krvesmilství, zmatené slavení liturgie. A právě těmto hříšným křesťánům Pavel hned v úvodu připomíná, že jsou povoláni ke svatosti.

2. ČTENÍ 1 Kor 1,1-3 *Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše.*

Začátek prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Pavel, z Boží vůle povoláný za apoštola Ježíše Krista; a bratr Sosthenes členům církevní obce Boží v Korintu, kteří byli posvěceni v Kristu Ježíši a povoláni do stavu svatých, a také všem, kteří kdekoli vzývají jméno Pána Ježíše Krista, Pána svého i našeho. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jan 1,14.12

Aleluja. Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. –

Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Nepočítáme-li úvod Janova evangelia - onen známý hymnus na Slovo Boží, pak jsou verše dnešního čtení vlastním začátkem Janova evangelia. Přední osobnost Izraele, svatý Jan Křtitel tu veřejně vyhlašuje a uznává Ježíše za Mesiáše, Vykupitele. Naslouchejme pozorně tomuto Janovu svědectví, vždyť je to jeden z těch, co viděli Pána Ježíše na vlastní oči.

Nebo:

Slova svatého Jana Křtitele jsou vůbec prvním svědectvím o Kristu ve čtvrtém evangeliu: mají proto zvláštní význam, jsou jeho hlavní charakteristikou. Jan Křtitel vyjmenovává dva znaky Kristova poslání: odstranit hřích a darovat Ducha svatého. Nejprve je totiž třeba odstranit špatný obsah nádoby, vyčistit ji, aby bylo možné ji naplnit novým obsahem, Duchem nového života.

EVANGELIUM Jan 1,29-34 *Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Na druhý den Jan viděl Ježíše, jak jde k němu, a řekl: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa! To je ten, o kterém jsem řekl: ‚Po mně přijde ten, který má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.‘ Ani já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel křtít vodou, aby byl zjeven izraelskému národu.“

A Jan vydal svědectví: „Viděl jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. Ani já jsem ho neznal, ale ten, který mě poslal křtít vodou,

mi řekl: „Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“

A já jsem to viděl a dosvědčuji: To je Syn Boží.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

SVĚDČIT SVĚTU O KRISTU

Celá rodina u Nováků byla vzrušena, když listonoš donesl dopis od policie s pozváním, aby se tatínek dostavil na policejní stanici. A malá Jiřinka už nabírala do pláče: „To tatínek asi něco vyvedl a oni nám ho zavřou do vězení.“ Ale když tatínek přišel domů, všechny je upokojil: „Nic jsem nevyvedl, byl jsem tam pozván jako svědek. Na křižovatce se srazila auta a já to viděl. A tak tam se mnou sepsali protokol o tom, co jsem viděl.“ Svědek je ten, kdo ví a může dosvědčit, jak se něco událo. V dnešním evangeliu vystupuje také svědek: svatý Jan Křtitel, muž známý a vážený v celém izraelském národě, ten tu svědčí o Pánu Ježíši. Když první křesťané začali vypravovat lidem o Pánu Ježíši, co dělal, co říkal, tu se jich lidé ptali: „Odkud to víte? Slyšeli jste to sami na své vlastní uši? Viděli jste to na své oči? Máte na to svědky, kteří to mohou dosvědčit?“ A tu křesťané jmenovali svědky: současníky Pána Ježíše, apoštoly a učedníky. Jejich výpovědi také zapsali, jako např. výpověď Jana Křtitele, kterou dali hned na začátek Janova evangelia. Co dosvědčuje o Pánu Ježíši tento muž, vážený v celém národě do té míry, že jej mnozí považovali za Mesiáše, za Vykupitele?

Jednak dotvrzuje, že on tím Mesiášem není, že je jen jeho Předchůdce. Když Pán Ježíš k němu přišel, ukazuje na něj zástupům a představuje jej: „To je on, na kterého čeká celý národ. To je ten, kdo národ zachrání, to je Mesiáš, Vykupitel. Jako velikonoční beránek i on na sebe vezme hříchy světa a zemře za lidi. To je on, který je nositelem Božího Ducha, to je Boží Syn. Já jsem svědek, který vám to dosvědčuje: viděl jsem jak na něj sestupuje Duch svatý při jeho křtu.“ Svědectví Janovo na lidi velmi zapůsobilo, to si můžeme jistě představit. Mnozí lidé v Pána Ježíše uvěřili.

Podobně se to děje dodneška. I dnes se šíří víra v Pána Ježíše na základě svědectví. Rodiče dosvědčují svým dětem, že věří v Pána Ježíše. My všichni svědčíme lidem kolem sebe někdy o své víře, jindy zase o své malověrnosti. I děti mohou být někdy svědky víry dospělým. Přišel ministrant celý posmutnělý do zákristie a říká knězi, že nebude dál už ministrovat. Že mu tatínek řekl, že mu to sice nezakazuje, ale že by raději viděl, kdyby přestal, protože nechce mít ze syna náboženského fanatika. A tak se chlapani radili, co by měl Mirek dělat. Tatínek se zřejmě mýlí - oni přece žádní fanatici nejsou. Snaží se být slušnými lidmi a dobrými křesťany a to je vše, jenže když to Mirek tatínkovi říká, ten mu nevěří. Dospělí si od dětí nedají nic říci. Nakonec se dohodli, že zbývá jen tatínka přesvědčit fakty. A tak Mirek tátovi nabídl zkoušku: můžeš si mě rok

hlídat. Jestliže zjistíš, že jsem pověřivý, nesnášenlivý, zabedněný a svárlivý - takoví bývají fanatici - pak ministrování nechám. Byla to pro Mirka fuška, dělat celý rok dobrotu exportní kvality, ale jen ze začátku. Pak už to šlo samo. A toto svědectví tatínka přesvědčilo: když Mirek postoupil v ministranci na lektora a poprvé četl v kostele Boží slovo, tatínek seděl v kostele vedle maminky a bylo vidět, že je rád.

To je cesta pro nás všechny. Janovu svědectví, tak jak to říkal tehdy, by dnešní svět už nerozuměl. Kdybychom lidem říkali, že Ježíš je Beránek Boží, že na něj sestoupil Duch svatý, jen by krčili rameny. Ale když budeme mezi sebou žít podle Ježíšova ducha, podle jeho učení, když budeme na sebe hodní, trpěliví a snášenliví, ochotní podle svých sil si pomáhat, pak takovému svědectví dnešní svět dobře porozumí, a v Pána Ježíše uvěří. „Já jsem to viděl a vydávám svědectví, že toto je Boží Syn,“ tak končí své svědectví Jan Křtitel. „Já jsem to zažil ve věřících rodinách a mohu dosvědčit, že po způsobu křesťanů se dá žít moc hezky,“ tak ať zní svědectví těch, kdo nás pozorují. Vyznejme, že věříme svědectví svatého Jana Křtitele a že chceme být svědky také svým bližním.

HLE, BERÁNEK BOŽÍ

„Já jsem ho tak neznal,“ doznává v dnešním evangeliu o Kristu Pánu svatý Jan Křtitel. Říká to v čase minulém, protože teď, když to říká, už ho zná, už na něj ukazuje. Dnes je mnoho takových lidí, kteří mohou říci Janovo doznání v přítomném čase: „Také já Ježíše neznám.“ A ani to ty lidi zřejmě nezneklidňuje, že Pána Ježíše vůbec neznají. Ježíš je pro ně prázdný pojem. A „Beránek Boží“? Nevědí, co by si pod tímto výrazem měli vůbec představit. Nevědí, co to pro jejich život znamená. Pro posluchače Jana Křtitele byl výraz „Beránek Boží“ zcela srozumitelný a výmluvný. Myšlenka na Boží přítomnost byla s nimi stále, ovečky byly v jejich polonomádkém světě všude přítomné. Přirovnání ke zvířatům bez hanlivého přívzuku jim bylo běžné: silný jako lev, štíhlá jako gazela, statný jako býk, něžná jako ovečka, tichý a trpělivý jako beránek.

Je toto naší době už nesrozumitelné a vzdálené? Je biblický obraz beránka překážkou, aby dnešní lidé mohli pochopit Ježíše a jeho oběť za nás lidi? Samozřejmě, mnohé výrazy v Bibli nám hned srozumitelné už bez vysvětlení nejsou, ale přemýšlivý a zvědavý člověk si v Písmu svatém čte se zálibou. Biblická řeč sama je sotva komu opravdovou překážkou v chápání Bible. Vzpomeňme například, kolik přirovnání ze světa zvířat se i dnes vyskytuje v naší běžné řeči. I když ta zvířata „osobně“ neznáme, přesto je nám takové přirovnání zcela srozumitelné: ten se šklebí jako opice, ta štěbetá jako husička, ten se valí jako slon, ten je dobrý jako beránek.

„Hle, to je Boží Beránek!“ Tak nazval Jan Křtitel dnes Pána Ježíše a tak to také slyšíme při každé mši svaté před svatým přijímáním. A kdo jen trochu uvažuje, ten ví, co se tím o Pánu Ježíši povídá. Za ta dvě tisíciletí, co nevinný beránek Ježíš obětoval za nás lidi život, za ten čas se svět změnil. Svět ano, ten

se změnil, ale člověk, ten zůstává stejný. I dnešní člověk potřebuje spásu stejně, jako lidé tehdejší. I dnešní člověk potřebuje Ježíšovu pomocnou ruku, podanou z kříže, aby se mohl zachránit od nenávisti a násilí, od všeho, co maří lásku mezi lidmi. Když si to takto rozvážíme, budeme dnes a příště s novým porozuměním naslouchat před svatým přijímáním slovům: „Hle, Beránek Boží, ten, který snímá hříchy světa.“ A s novou důvěrou a vděčnou láskou budeme vítat Hosta svého srdce: Ježíše, našeho Vykupitele, Ježíše záchrance, Ježíše Božího Beránka, který snímá hříchy světa.

PÁN NÁŠ I JEJICH (K týdnu modliteb za sjednocení)

Svatý apoštol Pavel v dnešním čtení také jako my dnes se hlásí ke světovému ekumenickému (všeobecnému) křesťanství. Slyšeli jsme, jak píše: „Všem, kteří kdekoli na světě vzývají jméno Pána Ježíše Krista, Pána jejich i našeho, milost a pokoj!“ Dříve zbožný katolík s dobrým evangelíkem považovali za svou povinnost dívat se nevraživým a nedůvěřivým okem na všechny křesťany jiného vyznání. Dnes hledáme spíše to, co je nám společné. Není to dávno, co dobrý katolík nečetl evangelium, které vydali evangelíci. Dnes máme společný ekumenický překlad celého Písma svatého. Dobrý katolík dříve nevšiml si do evangelického kostela a naopak. Dnes tam, kde se staví nové kostely, staví si je už často katolíci a evangelíci společně.

Je pochopitelné, že z toho může být zmatený člověk, který nepřemýšlí o příčinách tohoto vývoje. „Kam to takhle povede dál, to už je víra jako víra?“ Ne. Ekumenismus neznamená cestu k jednotě zhloučením k vlastní víře, vzdání se zděděných tradic, nic takového. Znamená to naopak hlubší pochopení specifických hodnot vlastní víry na cestě člověka za hlubším lidstvem, za hlubším křesťanstvím. Co je charakteristické na jednotlivých křesťanských směrech? Stručně řečeno: Pravoslavné křesťanství staví na tradici, je pokladnicí prastarých obřadů, zvyklostí a zpěvů. Je to cesta k Bohu srdcem a to není přece tak špatná cesta. Evangelické křesťanství klade důraz na evangelium Ježíše Krista, na Písmo svaté. Snaží se o stálou reformu víry v duchu rozumu a biblické tradice a to není také tak špatná cesta. Katolické křesťanství je nositelem snahy po katolicitě, všeobsáhlé jednotě křesťanů, a proto se mocně opírá o jednotný učitelský úřad Církve, který ji brání proti bludům a rozkolům. Je to cesta srdcem i rozumem a to teprve není špatná cesta.

Která církev je pravá? Které křesťanství je tedy to správné? Není to dávno, kdy by zcela určitě byl každý zbožný katolík odpověděl, že jen to jeho. Stejně tak i evangelík i pravoslavný. Dnes se všichni kromě typicky fanatických sektářů svorně učíme odpovídat na otázku, které křesťanství je to nejlepší, novou odpovědí: Že nejlepší křesťanství je to Kristovo. Že žádná církev tu není na to, aby propagovala a prosazovala ve světě sebe sama, své názory, své tradice, ale názory Ježíše Krista. Že každý křesťan kterékoli denominace může

něčím dobrým přispět ke společné cestě následování Ježíše Krista, pomáhat druhým a chránit se jednostrannosti. My katolíci se například můžeme učit od evangelíků jejich hluboké zkušenosti s četbou Bible a vědeckému a kritickému přístupu v náboženských otázkách; od pravoslavných lásce k liturgii.

To je způsob, jakým dnešní křesťané hledají, jak dojít jednoty: ne opouštěním vlastní Církve, ne přemlouváním jiných k odpadu od jejich víry, ale společným hledáním, jak lépe následovat Pána Ježíše Krista. A v tom nám zcela nepochybně drží palce nejen všichni živí lidé dobré vůle, ale z toho mají radost i všechny generace těch, kteří jednoty Božího království už došli na věčnosti. Ekumenické smýšlení to je důvěra, že i evangelík i pravoslavný, je-li dobrého srdce, dobré vůle, dojde svou cestou a po svém Božího království. Ale i v jakékoli ekumenické době si my, katolíci, ponecháme nadále své přesvědčení, svou jistotu, že právě naše, katolická cesta, je pro nás ta nejpěknější. Poděkujeme Bohu za svou víru vyznáním víry, které se spolu s námi stejně modlí všichni věrní křesťané všech křesťanských církví, všech vyznání.

CO NÁS SPOJUJE ?

(K oktávu modliteb za sjednocení křesťanů)

Nejprvnější, nejjednodušší a nejúčinnější náš prostředek ke spojení s druhým člověkem, k navázání komunikace, jak se dnes říká, je náš přátelský a vlídný úsměv. Úsměv, pousmání, to říká bližnímu, že nám není lhostejný. Kdosi to nazval: Spuštěný padací most ke druhému, otevřené dveře. Nejhorší, jak může člověk člověku ublížit, není nenávidět ho, ale chovat se k němu lhostejně. Lhostejnost, to je vrcholná nelidskost. Úsměv je první navázání spojení s bližním. A jelikož úsměv je nakažlivý, kontakt zpravidla pokračuje. Náš druhý spojovací komunikační prostředek je slovo. Přátelské vlídné, humorné a dobré slovo. Zažili jste to možná už někdy také: čeká se někde. Pár lidí je pohromadě. Sedí cize, každý zamuchlaný do svých myšlenek, nebo jen do tupého a trpného čekání. A pak někdo řekne slovo. Najde pravou větu, a hle, i ten namračený děda dovede promluvit, zcela cizí lidé se spojí dobrým slovem v čekající společnosti. Umět vhodným způsobem navázat rozhovor, aby to nebyla vtíravost, umět vést rozhovor, aby to nebylo plané plácání o ničem, to je umění, kterému se máme všichni učit a naučit.

Jako třetí drobnou pomůcku ke spojování lidí chci připomenout dopisy. Dopis, to je krásný projev lásky. Ovšem, je tu potíže: snad všichni dopisy rádi dostávají, ale málokdo je rád píše. Vést v patrnosti lidi, kteří asi nemají nikoho, kdo by jim psal, kteří nemají ani nikoho, kdo by měl čas a náladu si s nimi popovídat, to je krásný kus apoštolátu, který můžeme dělat všichni. Každý máme řadu známých. Kdysi jsme se přátelili. Když jsme se vzdálili, nějaký čas jsme si psali, a pak jsme začali odkládat psaní na později a na nikdy. Rozpomeňme se trochu na tento prostředek ke spojení, k setkání, a sblížení lidí.

Spojme se dopisem, podporujme jednotu. V umění napsat, je sláva básníků a spisovatelů.

Náročnější, než dopis je návštěva. To už vyžaduje víc času a námahy. A přece, kdybychom věděli, jak velikou událostí pro osamělého člověka je, když ho někdo přijde navštívit. Jednoho starší pán si vzal za svůj tento krásný způsob apoštolátu a služby bližnímu. Každou druhou neděli se rozjede do domova důchodců, obejde tam známé, poví jim co nového doma v obci a v kraji, poptá se, jak se jim daří. Dělá spojku mezi těmi starými a jejich bývalým domovem. Jak krásný apoštolát, kolik radosti tenhle nenápadný člověk nechává za sebou každou neděli! Ten nejúčinnější prostředek ke sjednocování lidí jsme si nechali nakonec. A je to také prostředek nejjednodušší. Nepotřebujeme k tomu mít dar duchaplnosti, jako ten, kdo navazuje rozhovor. Nepotřebujeme k tomu pero a papír a obálky a poštovní známky, jako ten, kdo píše dopisy. Nepotřebujeme k tomu jízdenky ani auto, jako ten, kdo jezdí na návštěvy. Potřebujeme k tomu jen umění láskyplného zamyšlení a soustředění, protože tím převýborným prostředkem k spojení lidí je modlitba. Modlitba nás spojí s Bohem i s lidmi, za které se modlíme. Modlitba nás spojí s našimi zemřelými. Modlitba nás spojí s našimi živými, ať jsou jakkoli daleko.

Kdo se umí za lidi modlit, to je hovořit o lidech s Pánem Bohem, ten pak dokáže i pěkně hovořit přímo s lidmi. Proč takhle shledávám prostředky, jak navázat spojení od člověka k člověku dnes, na počátku oktávy modliteb za jednotu křesťanů? Lidstvo má dnes na vybranou: buď koexistenci, nebo neexistenci. Buď se naučíme koexistovat, navázat navzájem přátelské spojení, nebo nám hrozí neexistence, zkáza. Naše křesťanské ekumenické hnutí za sjednocení křesťanů se rodí v době, kdy lidstvo bytostně potřebuje, aby aspoň křesťané byli na tomto světě jednotní. Buď koexistence nebo neexistence! Kdo má ukázat světu cestu ke snášenlivému soužití? Všechny ty prostředky k sjednocení: úsměv, dobré slovo, přátelský dopis, návštěvu, modlitbu, tyhle všechny prostředky k jednotě můžeme už teď používat všichni. Nemusíme čekat na úřední sjednocení. Provedme tedy my zde, v našem společenství, jak se tu o nedělích scházíme, toto sjednocení v lásce. A venku, mimo kostel, nedělejme rozdílu mezi katolíkem, evangelíkem či pravoslavným. Jsme přece křesťané. Dělejme jen jeden rozdíl: mezi člověkem dobrým a zlým.

DÍTĚ MEZI DOBREM A ZLEM - VÝCHOVA SVĚDOMÍ

„Doba vánoční milá“ už skončila. Začnou zase všední dny. Všední dny i pro děti, denní souboj mezi poslušností a neochotou, mezi děláním dobroty a zlobením. „Co máme dělat, aby naše děti příliš nezlobily, aby z nich vyrostli svědomití lidé a dobří křesťané?“ Takové otázky táhnou na mysli všem křesťanským rodičům. Kdo jsou svědomití lidé? Jistě ti, kdo mají svědomí a řídí se podle něho. Sledujme dnes, jak se v dítěti svědomí tvoří a jak máme podporovat jeho správný rozvoj. Vývoj svědomí od raného dětství do dospělosti

je samozřejmě plynulý, jako všechen růst, ale přesto tu můžeme pozorovat vývojové stupně. Naším výchovatským úkolem je, pomáhat dětem z jednoho stupínku na druhý. Jakýmsi předstupněm svědomí je přizpůsobování dítěte pořádku rodinného života. Dobré je to, co pravidelnému pořádku odpovídá; zlé je, co běh známého světa ruší. Pro první čas života platí, že pořádek je půl života. Ale pozor! Kde je té snahy o pořádek přespříliš, až je z toho drezúra, kde není trocha ohebnosti a přizpůsobivosti, tam se brzdí pozdější vývoj dítěte ke svobodě a spontánnosti. Dítě je nepohyblivé, jeho fantazie chudá. Když děti při všem naráží na zákazy, když slyší jen samé tvrdé nesmíš a ještě se zamračenou a nelaskavou tváří, tam se kladou celoživotní základy neradostné, pasivní povahy. A naopak, kde dítě udělá zkušenost, že každé jeho zakňourání přivede dospělé do pohybu, že je obskakují, že každé přání se setkává s povolnou ochotou, tam si dítě nevstřípí a pak už po celý život nevstřípí, že jsou tu hranice jeho přání, že jsou tu druzí a mají také své potřeby, zkrátka vznikne sobec, asociál a egoista.

Druhým stupněm vývoje svědomí je přizpůsobování dítěte autoritě rodičů. Dobré je to, co rodiče chválí, zlé je, zač rodiče kárají a co trestají. V tomto popisu jsou už jmenovány i nástroje, kterými rodiče na dítě působí: pochvala a trest, projevení nebo odmítnutí lásky. Rodiče tu mají velmi účinné nástroje moci nad dítětem, ale pozor na jejich správné užívání! Na jedné straně je třeba dopřát dítěti co nejvíce svobody, bez ní by se křivil jeho charakter. Na druhé straně musí dítě znát, že ta svoboda má svůj řád, své hranice, že existuje energické a neodvolatelné ne; že existuje nejen pochvala, ale i trest. Není snadné zachovávat vždy rovnováhu mezi obojím, správně vždy rozpoznat, kde končí svoboda a začíná zvůle, kde musí skončit velkorysost a nastoupit přísnost. Nevhodné odměňování může z dítěte udělat přičinlivého obchodníka, který si při každém posloužení dospělým, při každém hnutí prstem hned počítá, co za to. Odměňování i trestání musí být spravedlivé a důsledné. Kdo za tutéž věc dnes potrestá a zítra ne, smazává výchovný účinek trestu. Jen ten trest působí výchovně, kde dítě jasně ví, za jaké provinění je trestáno. A víš-li ty, proč chceš trestat, není ještě jisté, že to správně pochopilo dítě. Používej toho nejnižšího trestu, který je na dítě ještě účinný. Silnější kalibry si nechávej do zásoby. Odměňovat mladší sourozence mohou i starší děti. Trestat by neměly. Pochvala povzbuzuje, ale škodolibost a posměch vede ke vzdoru. Dítě odměňuj osobně, špatný čin trestej neosobně. „Mám radost, že jsi dnes hodný.“ „To lhaní musíme potrestat. Tu ručičku, co pořád chce tatínkovy brýle, musíme pokárat: ty, ty, ty!“

Pochval ať je vždy více než pokárání. Nesmí vzniknout v dětech pocit: „Nikdy nic neudělám dobře.“ Výše trestu ať se řídí výší viny, ne výší způsobené škody. Sebevětší způsobenou škodu, ale bez zlovolného zavinění, trestat nesmíš! Nikdy netrestej ve hněvu. Příslib potrestání je také trest, a za hodinu čekání můžeš použít trest uváženější a mírnější. Když slíbíš trest, vždy to dodrž. proto si předem uvaž, že dítě bude škemrat o odpuštění. Dáš-li se umluvit, raději hned trest ohlas jako podmíněný. Rozlišuj, kde je trest nezbytný a kde slib napravení k odpuštění postačí. Hned po odpykání trestu musí být vše jak bylo, všechna

vina smazána. Tedy žádné předstírání dítěti: „Já se na tebe ještě zlobím.“ Nikdy nechval nezaslouženě; a nikdy neopomeň pochválit, kde je to oprávněné. Nemůžeš-li pochválit, projev důvěru: „Já vím, že to dokážeš, že mi uděláš radost.“ Vývojové období, kdy se u dítěte ztotožňuje autorita rodičů s mravní normou dobra a zla, nemá trvat dlouho. Brzo má začít přerůstat do dalšího stupně: tvoření samostatných mravních norem. Dítě se učí znát, co je správné a co je špatné; co je dobro a co je zlo vždy a všude, bez vztahu k pochvale nebo trestu rodičů. Teprve až se ukáže, že malý vzpurník dobře ví, co má dělat, a přece dělá opak, musí pohrození trestem dobro nějak podepřít. Ale nezapomeňme, že ten náš svět je pro malé dítě jaksepatří nehostinný! Vždyť je to samé „nesmíš“! Tátovy bleskové brýle lákají po uchopení, jenže ouha: „To nesmíš!“ Maminčiny korále jsou hračka přímo nádherná, ale zas jsou tu ti hrozní dospělí se svým: „Nesmíš!“ Budík tak zajímavě tiká, copak to v něm asi je? „Nesmíš!“ Všude samé nesmíš, jak to má ten malý človíček vydržet. A tak mějte s ním, vy dospělí, trpělivost, než pochopí dobro a zlo ve vší své složitosti.

Čtvrtý stupeň vývoje dětského svědomí se vytváří stykem dítěte se světem, s ostatními lidmi, hlavně s dětmi. A řekněme si hned: je to vývoj nebezpečný. Platí tu, že dobré je to, co dělají jiné děti venku, zlé je to, čemu se děti posmívají. Tento tvrdý diktát prostředí, který hrozí zlomit samostatnou osobnost dítěte někdy na celý život, podporují i některé nerozumné maminky, když neustále zdůrazňují: „Podívej, co jiní chlapi dělají a nedělají, co by lidé řekli, kdyby tě viděli...“ Rodiče, pozor na to! Jestliže chcete dávat děcku za vzor ty na ulici, pak si uvědomte, že ti také dělají leccos, co není správné! A logika morálky „co by lidi řekli“ je přímočará. Ti na ulici nejdou do kostela, proč bych tam měl chodit já? Druzí se nemodlí, druzí nevěří v Boha, druzí neposlouchají rodiče, proč bych já zrovna měl? Pomáhejte dítěti, aby se vyvinulo v samostatnou osobnost, která neotročí tomu, co „se“ nosí, co „se“ dělá, nepapouškuje, co říkají druzí. To je velký úkol výchovy. Vrcholem výchovy svědomí je poznání Boha jako nejvyššího Dobra. Poznání, že smyslem života je žít ve víře, naději a lásce jako v nejvyšší normě svědomitého jednání. Dokážeme své děti tak vychovat? Jen tehdy, když touto cestou půjdeme my sami před nimi.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Pán Ježíš k nám mluví nejen svým evangeliem, ale i v našem srdci, hlasem svědomí. Prosme ho:

Povolej mladé, aby tě následovali a v moci Ducha svatého hlásali evangelium a sloužili lidem na cestě spásy.

Abychom nezapomínali, že svým životem stále vydáváme lidem kolem sebe svědectví o své víře nebo o své malověrnosti.

Abychom nezapomínali, že lidé podle nás soudí i Ježíšovu Církev.
Abychom žili pokojně a radostně, jak na to máme právo jako křesťané.
Ať vedeme své děti od falešného pohledu: „co by tomu řekli lidé“ ke správnému ptaní se: „co tomu říká, jak o tom učí Pán Ježíš?“
Naši zemřelí ať uvidí tváří v tvář toho Pána, o němž za živa jen slyšeli.

Pane Ježíši, ty jsi náš Učitel správného života. Děkujeme ti za to a chválíme tě na věky věků. - Amen.

Přímluvy (v týdnu modliteb za jednotu křesťanů)

Všechnu svou naději složme v Pána, on se k nám jistě skloní a vyslyší naše modlitby za církve i za celý svět. Volejme k němu společně:

Za všechny, kdo kdekoli vzývají Kristovo jméno: za jejich pokoj a jednotu.

Za ty, kdo Boha neznají, a za ty, kdo se nad nejednotným křesťanstvem pohoršili.

Za mír a bezpečí, svobodu a blahobyt pro všechny národy.

Za ty, kdo na sebe vzali nebo chtějí vzít politickou odpovědnost: za jejich moudrost a poctivost.

Za ty, kdo mají nejisté pracovní místo, za ty, kdo dostávají nespravedlivě nízkou mzdu, a za všechny nezaměstnané.

Za ty, kdo jsou ve svém životě neúspěšní, a za ty, kdo nemají proč žít.

Za ty, kterým se rozpadla rodina a ztratili lidské zázemí, prosme za nemocné a za všechny trpící.

Za vnitřní jednotu a svornost našeho společenství.

Pane, obnov svůj lid a sjednot' ho u svého stolu, aby celý svět poznal a přijal tvou spásu. Tobě buď chvála na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Chlapec Samuel byl vychováván v Jeruzalémském chrámu. Na své povolání nemá vliv. Je nezkažený, ještě nerozumí Hospodinu. Promlouvá k němu Boží hlas, ale on to nepozná. Nepodobáme se i my přechasto Samuelovi tím, že Bůh nás volá, ale my jeho hlasu nerozumíme?

Nebo:

Povolání je vždy tajemstvím, do kterého se postupně proniká. To dnes vidíme na Samuelovi. Nebyl na to sám, stál při něm zkušenější a starší kněz Eli, který nemůže být zrovna dáván nijak za vzor, a přece pro Hospodina je použitelný. Samuela uvede na cestu porozumění Hospodinu. Konečně po rozpoznání, že k Samueli volá Bůh, přichází odpověď: „Ano, chci ti, Bože, naslouchat.“

1. ČTENÍ 1 Sam 3,3b-10.19 *Mluv, Hospodine, tvůj služebník poslouchá.*

Čtení z první knihy Samuelovy.

Samuel spal ve svatyni, kde byla Boží archa. Tu Hospodin zavolal: „Samueli!“ On odpověděl: „Tady jsem.“ Běžel k Elimu a řekl: „Tady jsem, volal jsi mě.“ On pravil: „Nevolal jsem tě, vrať se a spi.“ Šel tedy spát.

Hospodin zavolal podruhé: „Samueli!“ Samuel vstal, šel k Elimu a řekl: „Tady jsem, volal jsi mě.“ On odpověděl: „Nevolal jsem tě, synu můj; vrať se a spi.“ Samuel totiž neznal Hospodina, protože se mu Hospodin ještě nezjevil ve slově.

Hospodin zavolal opět Samuela, potřetí. Vstal tedy, šel k Elimu a řekl: „Hle, tady jsem, volal jsi mě.“ Tu Eli pochopil, že chlapce volá Hospodin. Eli proto řekl Samuelovi: „Jdi spát. Bude-li pak volat, řekni: 'Mluv, Hospodine, tvůj služebník poslouchá.'“ Samuel tedy šel spát na své místo.

Hospodin přišel, zastavil se a volal jako dříve: „Samueli, Samueli!“ A Samuel řekl: „Mluv, tvůj služebník poslouchá.“

Samuel rostl a Hospodin byl s ním a nedopustil, aby nějaké jeho slovo přišlo nazmar.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 40,2+4ab.7-8a.8b-9.10 Odp.: srov. 8a+9a

Odp.: Hle, přicházím, Pane, splnit tvou vůli.

Pevně jsem doufal v Hospodina, - on se ke mně sklonil a vyslyšel mé volání. - Novou píseň vložil mi do úst, - chvalozpěv našemu Bohu.

Odp.

V obětních darech si nelibuješ, - zato jsi mi otevřel uši. - Celopaly a smírné oběti nežádáš, - tehdy jsem řekl: „Hle, přicházím.

Odp.

Ve svitku knihy je o mně psáno. - Rád splním tvou vůli, můj Bože, - tvůj zákon je v mém nitru.“

Odp.

Spravedlnost jsem zvěstoval - ve velkém shromáždění, - svým rtům jsem nebránil, ty to víš, Hospodine!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel se ve svých listech vyjadřuje k aktuálním problémům obcí, kterým psal. Mezi věřícími v Korintu se objevovaly extrémy tak, jako se objevují i dodnes mezi námi. Jedni vše tělesné zavrhují jako cosi nízkého a

špatného, druzí zase žijí jen pudově a smyslově, ale Pavel nás učí správnému vztahu k tělu.

Nebo:

V Korintu bylo třeba zareagovat na blahovolný postoj ke hříchu smilstva. Svátý apoštol Pavel to činí velmi důrazně, což neznamena, že by tomu věnoval svou největší pozornost. V centru jeho pozornosti byla vždy víra. Pavel ukazuje, jak velkou hodnotu má tělo: celý člověk, tedy i s tělem, je údem Kristova mystického těla, proto toto lidské tělo je příbytkem Ducha. A cena za tuto velkou výsadu byla zaplacená veliká, totiž Kristova krev.

2. ČTENÍ 1 Kor 6,13c-15a.17-20 *Vaše těla jsou údy Kristovými.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři a sestry!

Tělo není pro smilnění; je pro Pána a Pán pro tělo. A Bůh, který vzkřísil Pána, vzkřísí svou mocí také nás.

Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými? Kdo se však oddá Pánu, je s ním jeden duch.

Utíkejte před smilstvem! Každý jiný hřích, kterého se člověk dopustí, je mimo tělo. Kdo se však oddá smilnění, prohřešuje se proti vlastnímu tělu.

Nebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás bydlí a kterého vám dal Bůh, a že proto už nepatříte sami sobě? Byli jste přece koupeni, a to za vysokou cenu. Oslavujte proto Boha svým tělem.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Jan 1,41.17b

Aleluja. Nalezli jsme Mesiáše, to je Krista.

Milost a pravda přišly skrze něho. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Pán Ježíš se poprvé setkává se svými nejdůležitějšími učedníky. Svědectví Jana Křtitele o Kristu vyvolává řetězovou reakci dalších svědectví: Ondřeje a poslze Petra. Ondřej poznal Krista a nenechal si to pro sebe: pověděl o tom svému bratrovi. Způsob šíření evangelia je tedy velmi prostý!

Nebo:

Ve střídmych slovech svatého evangelisty Jana máme skryto velké drama hledání a nalézání. Roli důležitého svědka v něm hraje svátý Jan Křtitel. Galilejští rybáři tu nacházejí Mesiáše a on v nich nachází své spolupracovníky a apoštoly.

EVANGELIUM Jan 1,35-42 *Viděli, kde bydlí, a zůstali u něho.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Jan stál se dvěma ze svých učedníků. Pohlédl na Ježíše, jak jde kolem, a řekl: „Hle, beránek Boží!“ Ti dva učedníci slyšeli, co říká, a šli za Ježíšem. Ježíš se obrátil a viděl, že jdou za ním. Zeptal se jich: „Co byste chtěli?“

Odpověděli mu: „Rabbi“ - to přeloženo znamená Mistře - „kde bydlíš?“

Řekl jim: „Pojďte a uvidíte!“ Šli tedy, viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho; bylo kolem čtyř hodin odpoledne.

Jeden z těch dvou učedníků, kteří to od Jana slyšeli a šli za ním, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ten nejdříve našel svého bratra Šimona, řekl mu: „Našli jsme Mesiáše“ - to přeloženo znamená Kristus - a přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohlédl a řekl: „Ty jsi Šimon, syn Janův. Budeš se jmenovat Kéfas,“ to je v překladu Petr - Skála.

Slyšeli jsme slovo Boží.

NÁSLEDOVÁNÍ V POSLUŠNOSTI

Třikrát tu dnes zazněla slova: „Slyšeli jsme slovo Boží.“ Kdo dobře poslouchal, snadno postřehl, že všechna tři čtení mají jednu základní myšlenku: Bůh volá člověka k následování. Nejprve tu bylo povolání Samuelovo za proroka. Samuel pochopil a zaujal správný postoj. Postoj poslušnosti: „Pane, tvůj služebník poslouchá.“ Ve druhém čtení vysvětluje svatý apoštol Pavel, jak to s následováním v poslušnosti míní. Je to poslušnost celistvá, tělem i duší: „Kdo patří k Pánu, je s ním jednoho Ducha.“ Kristovo smýšlení se má stát smýšlením toho, kdo ho následuje. Také třetí čtení, evangelium, mluví o následování. V mužích, které volá Kristus, aby šli za ním, je symbolizováno povolání celého lidstva, i mé i tvé. Toto naše povolání slyšíme znovu a znovu: v liturgii, ve svátostech Církve. Bůh znovu a znovu přichází ke každému člověku. Znovu a znovu se děje narození, křížování, zneuznání a věrné následování Krista, jako tenkrát. My jsme na tom dokonce lépe než Ježíšovi současníci.

Máme k dobru zkušenosti lidstva za dvacet století. Neohlížejme se proto příliš teskně po starých časech, zanechme i utopistického vyhlížení do dalekého budoucna. Dívejme se raději pod nohy, kde právě jdeme. Tento náš čas je pro nás čas spásy, čas osvědčení, čas vykoupení. Dnes slyšíme: pojdte za mnou a uvidíte, kde bydlím. V každé generaci je vždy dost takových, kteří slyší, pochopí a jdou za ním. Jedni jsou dobří chodci a předběhnou ty pomalejší. Jsou-li však ti přednější, ti progresisté, jak se jim dnes říká, Kristova ducha, pak neházejí kamení po opozdílčích, nezatracují je, ale ukazují na sobě lepší běžecký styl. Tak to udělali vždy opravdoví reformátoři Církve a světcí: Františkové, Dominikové, Ignácové. Jsou-li ti vzadu, ti konzervativní, Kristova ducha, pak ani oni neodsuzují ty před sebou. To je smysl dnešního Božího slova. Pán volá i

nás, abychom ho následovali celým tělem i duší. A zdá-li se nám, že se nám podařilo při tom běhu předběhnout bližního zbožností, věděním, dokonalostí nebo čímkoli, bojme se, abychom se nestali povýšenými sektáři, kteří odsuzují a zavrhují ty za sebou. Hleďme jim v Kristově duchu s láskou a trpělivostí pomáhat kupředu.

SLYŠELI A ŠLI

Jen si to dobře představte, co jsme tu slyšeli: čtyřikrát za noc Samuela volají. A on čtyřikrát ochotně vyskočí, ochoten poslechnout. Jak to dopadá, když někdo volá tebe? Neříkám v noci, to bys leda něco zamručel a obrátil se na druhou stranu. Ale co ve dne? Není to u vás, jako tuhle bylo v jedné rodině? Maminka něco potřebuje a volá z kuchyně: „Petře, pojd' sem.“ Nic, jen ticho. „Petře, pojd' sem, honem!“ Teprve za chvíli se ozve ve dveřích bručení: „Co je?“ „Obuj si boty, skočíš do obchodu, honem!“ Ticho. „Tak dělej!“ „Ať jde Jana.“ „Jana šla do hodiny.“ „Já nemám čas,“ bručí Petr. Co dál vykládat, teprve pohlavěk přesvědčil Petra, že má poslechnout, když ho matka volá. Ten Petřík byl takový vadný asi proto, že nevěděl jedno důležité: Když volá a když něco poručí maminka nebo tatínek, je to vlastně totéž, jako u Samuela! I v hlase rodičů volá Bůh! To Bůh svěřuje rodičům dítě; to Bůh svěřil tvým rodičům i tebe, aby tě vychovali. Poslechnout rodiče znamená poslechnout Boha; neposlechnout rodiče znamená odmítnout Boha! Vzpomeň si na to, když ti někdy dojde zásoba ochotné poslušnosti a hned ti bude snadnější poslechnout.

A co my dospělí, co z toho plyne pro nás? Když hlas rodičů je pro děti Božím hlasem, jak uvážliví musíme být ve svých rozkazech; jaká spravedlnost, jemnost, dobrota a trpělivost má znít dětem v hlase rodičů! Volá nás i dnes Bůh jako za časů Samuelových? Volá. Jak volá Bůh člověka? Ve Starém zákoně najdete někdy zbytky prastarých představ, že Bůh mluví hlasem silným jako bouře. Třeba když si vyprávěli, jak Bůh dal lidem Desatero na hoře Sinaji. Jenže opak je pravda. Bůh k nám mluví tiše a nenápadně. Nenutí, nehrozí, jen nabízí a zve. Kdo nechce poslouchat, může dělat, že nic neslyší, že ani žádný Boží hlas neexistuje, že ani žádný Bůh není. Slyšeli jsme o povolání Samuela, toho Pán Bůh udělal velkým prorokem, protože byl poslušný Božímu hlasu.

Obraťme teď pozornost ke druhému Božímu volání. V evangeliu Pán Ježíš volal mladé muže a udělal z nich své učedníky a apoštoly. Ti dva učedníci slyšeli, co jim Pán Ježíš řekl, a šli za ním. A tato ochota slyšet vyvolala úplnou řetězovou reakci. Jako v atomovém reaktoru se přenáší reakce z atomu na atom a uvolňuje se tak obrovské množství energie, tak i tady: Ondřej vyhledal bratra Šimona a přivedl ho za Ježíšem. Šimon zase přivedl k němu Filipa; ten dalšího, a ti další přivedli k Ježíšovi zase další. A ta řetězová reakce trvá už 2000 let. Jeden člověk druhému povídá, že našel laskavého Vykupitele, až se to od nás, starších, dovídají i děti. Až vyrostou, poví to zase svým dětem. A co je na počátku této řetězové reakce? Co je roznětkou, která udržuje ten proces v

chodu? Poslušnost. Poslušnost Božího slova, poslušnost Boží vůle, ať už ji ti malí slyší z úst rodičů, anebo my velcí ze stránek Písma svatého při nedělní bohoslužbě. Jestliže to vše dobře uvážíme a pochopíme, pak se dnes všichni postavíme po boku učedníků a budeme se také ptát svátostného Ježíše při dnešním našem setkání: „Pane, kde bydlíš?“ A uslyšíme též jeho pozvání: „Pojďte a uvidíte.“ A budeme tiše žasnout nad skromností jeho příbytku v bílém chlebu Hostie; po smrti nad krásou jeho i našeho příbytku v nebi. Ať tedy teď při vyznání víry, které budeme společně říkat, vyznává zároveň i naše srdce pevnou ochotu poslouchat Pána Boha.

JAK TO ZAČALO

Vzácnou chvíli máme dnes při naslouchání evangeliu: Čtvrtý evangelista, svatý Jan nám vypravuje, jak to všechno s hnutím kolem Ježíše začalo. Jak to tedy s Ježíšem začalo? Velmi skromně a nenápadně. Brzo se sice za Ježíšem hrnou zástupy, ale Ježíšovi zřejmě jde především o jednotlivce. Jde mu o svědky. Těm věnuje svůj čas, s těmi hovoří. Jak že to vše začalo? Svatý Jan Křtitel upozorní své dva nejlepší učedníky, že kolem jde někdo, kdo ví víc, než on. Já jsem připravovatel cesty, on je ta Cesta. Já jsem hlasatel pravdy, on je Pravda. Já jen volám ke správnému životu, on je Život sám. On je Beránek Boží. A ti dva se vydají za Ježíšem. Začíná první pohyb za ním, začíná hnutí, které má obsáhnout celý svět. Ale tomu prvnímu hnutí za Ježíšem ještě něco předcházelo: předcházelo Boží hnutí. Boží pohyb k nám vstříc. Začalo to vše vánočním pohybem Boha vstříc člověku: Ježíš jde okolo. Ježíš se ohlédne. Ježíš ty dva osloví. Ježíš ty dva pozve. Takto začíná setkání s Ježíšem. I s námi. I v dnešním světě. I my býváme nespělí a nejistí, jako ti první dva. „Mistře, kde bydlíš?“ ptají se rozpačitě. Naznačují tím vlastní otázku: „Můžeme přijít za tebou? Najdeš si pro nás čas?“ Jak vypadají naše otázky Ježíšovi? Možná, že znějí nějak takto: „Co mohu já udělat pro to, aby svět kolem mne byl lepší? Je tu někdo, kdo mne pochopí? Co je smyslem mého života? Jsou někde lidé, parta lidí, společenství, kde budu přijat, kde mi bude dobře?“

Kdo se takto ptá, ptá se vlastně po Ježíšovi. A Ježíš mu už jde vstříc. Ježíš už je mu blízko. Může ho potkat ve věřícím člověku, v kostele, na stránkách evangelia. Může ho potkat a může ho i odmítnout. Jako Natanael, který nad Ježíšem ohrnul nos: „Co dobrého může vzejít z takové díry jako je Nazaret?“ vytahoval se rodák ze stejně velké sousední dědiny Kány. Můžeš ho potkat, můžeš ho odmítnout, jako se i dnes děje neustále. Přišel na střední školu lékař provádět výuku o pohlavním životě mládeže. Dívanky se ptaly: „Vadí to, když se pomilují s každým mládencem, který se vyskytne? Je pohlavní promiskuita špatná?“ A lékař odpovídal: „To je způsob života psího, to jsou způsoby čubky, že podrží každému psu, který se namane. Chceš-li žít jako člověk, musíš se chovat lidsky a ne zvířecky.“ Dívanky se ptaly: „Kdy vlastně máme začít se sexuálním životem, s pohlavním stykem?“ Lékař odpověděl: „To vám mohu říci

přesně na den a hodinu: ve svatební noci. Začneš-li dřív, ztratíš pel krásy a mládí, bude z tebe hrozně utahaná ženská. A sotva se naučíš, až se vdáš, v manželství hezkému, šťastnému a věrnému sexuálnímu životu.“ Dívky byly vyděšeny radikálností těchto požadavků zkušeného lékaře, univerzitního profesora. Celý výsledek přednášky spěchala shodit profesorka, která na škole přežívá ze soudružských dob: „Toho pána nemůžete brát vážně, on je to věřící člověk!“ Tak vidíte. Jak často jde Ježíš kolem nás. A jak snadné je Ježíše odmítnout. To je tedy otázka dnešního Božího slova na nás: Přijímám já Ježíše, když jde kolem? Jdu já za ním? Jdu o něm povědět dál? Máme dnes o čem přemýšlet. Máme o čem s Pánem Bohem hovořit teď při společném stolování.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

I nás volá dnes Pán Ježíš za své učedníky. Odpovězme prosbou o pomoc:

V křesťanských rodinách vzbuzuj ochotu darovat Církvi nové kněze, řeholníky a řeholnice.

Otevři naše srdce tvému volání, abychom v každodenním životě slyšeli hlas svědomí.

Posilni věřící křesťany, aby nežili bázlivě a malomyslně, ale pokojně a radostně.

Těm, kteří jsou pronásledováni a posmíváni, dej sílu a statečnost, aby dokázali nesplácet zlem, ale dobrem.

Ať je naše farní společenství dobrou rodinou tvých učedníků.

Ať tě naši zemřelí uvidí brzy tváří v tvář.

Pane, tys řekl, že kde je mezi lidmi svornost a láska, tam jsi ty mezi nimi. O to tě prosíme, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

První čtení je vpravdě prorocké vyhlášení, jak bude vypadat vykoupený svět. Je náš dnešní svět takový?

Nebo:

Po návratu z babylónského exilu se Židé ocitli ve svízelné situaci: město s chrámem bylo zničeno, byl nedostatek prostředků k zahájení jejich obnovy. Z toho se mohlo zdát, že Bůh nadobro opustil svůj lid. Přes toto zdánlivé Boží mlčení prorok ohlašuje spásu, obnovený vztah mezi Izraelem a Hospodinem:

tento vztah bude tak hluboký a intimní, že se bude podobat zasnoubení mezi mužem a ženou.

1. ČTENÍ Iz 62,1-5 *Raduje se z nevěsty ženich.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Kvůli Siónu neumlknu,
kvůli Jeruzalému neutichnu,
dokud jeho spravedlnost nevzejde jak světlo,
dokud se jeho spása nerozhoří jak pochodeň.
Tu národy uvidí tvou spravedlnost
a všichni králové tvou slávu.
Obdaří tě novým jménem,
které určí Hospodinova ústa.
Budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce,
královskou čelenkou v dlani svého Boha.
Nebudeš se již nazývat „Opuštěná“
a tvá země „Osamělá“.
Tvým jménem bude „Mé zalíbení je v ní“
a jméno tvé země „V manželství daná“,
neboť si v tobě zalíbil Hospodin
a tvá země dostane muže.
Jako se jinoch snoubí s pannou,
tak se s tebou zasnoubí tvoji synové.
Jako se raduje z nevěsty ženich,
tak se tvůj Bůh potěší z tebe.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 96,1-2a.2b-3.7-8a.9-10ac Odp.: 3

Odp.: Vypravujte mezi všemi národy - o Hospodinových dívech.

Zpívejte Hospodinu píseň novou, - zpívejte Hospodinu, všechny země! -
Zpívejte Hospodinu, velebte jeho jméno!

Odp.

Rozhlašujte den po dni jeho spásu! - Vypravujte mezi pohany o jeho slávě,
- mezi všemi národy o jeho dívech.

Odp.

Vzdejte Hospodinu, rodiny národů, - vzdejte Hospodinu slávu a moc, -
vzdejte Hospodinu slávu, hodnou jeho jména.

Odp.

V posvátném rouchu klaňte se Hospodinu! - Třeste se před ním, všechny země! - Hlásejte mezi pohany: - Hospodin kraluje, národy řídí podle práva.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Druhé čtení je obrazem lidí plných ducha, lidí duchaplných. Jsme takoví i my, dnešní křesťané?

Nebo:

Korint'ané byli tak unášeni charismaty, že je stavěli přespříliš do středu svého duchovního života. Svatý apoštol Pavel nezavrhuje tato charismata, ale staví je na správné místo: charismata mají sloužit druhým. Přitom důležitější než tyto dary je jejich původce Duch svatý. Z toho důvodu Pavel tolikrát opakuje, že jednotlivé dary jsou od Ducha, přesněji od téhož Ducha, Ducha společného všem, Ducha jednoty.

2. ČTENÍ 1Kor 12,4-11 *Jeden a týž Duch přiděluje každému zvlášť, jak chce.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři a sestry!

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí.

Ty projevy Ducha však jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zase tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými neznámými jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno.

To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM 2 Sol 2,14

Aleluja. Bůh nás povolal kázáním evangelia, -
abychom dosáhli slávy našeho Pána Ježíše Krista. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

„Udělejte, co vám řekne,“ radí dnes učedníkům Pána Ježíše jeho Matka Panna Maria. Děláme my, dnešní Ježíšovi učedníci, co nám Pán Ježíš říká ve slovech evangelia a v hlase našeho svědomí?

Nebo:

Klíčovým slovem pro pochopení následujícího textu je pojem znamení. V dnešním evangeliu je znamení jednak svědectvím o pravosti Kristova poslání, jednak náznakem určité hlubší skutečnosti tohoto poslání. A touto skutečností je ujištění, že s Kristem přišla doba spásy. Víno je ve Starém zákoně symbolem mesiánské doby. Toto první znamení udává tón všem dalším Ježíšovým slovům i skutkům: jsou to slova a skutky přinášející nový život.

EVANGELIUM Jan 2,1-11 *To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci.

Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: „Už nemají víno.“ Ježíš jí odpověděl: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.“ Jeho matka řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“

Stálo tam šest kamenných džbánů na vodu, určených k očišťování předepsanému u židů, a každý džbán byl na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: „Naplňte džbány vodou!“ Naplnili je až po okraj. A nařídil jim: „Teď naberte a doneste správci svatby!“

Donesli, a jakmile správce svatby okusil vodu proměněnou ve víno - nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří načerpali vodu, to věděli - zavolal si ženicha a řekl mu: „Každý člověk předkládá nejdříve dobré víno, a teprve až se hosté podnapijí, víno horší; ale ty jsi uchoval dobré víno až do této chvíle.“

To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili.

Slyšeli jsme slovo Boží.

JAK ŽÍT VŠEDNÍ DEN

Skončila doba svátků, začalo údobí všedních dnů. Jak se na svátky těšit, o tom jsme mluvili v adventě. Jak prožívat svátky, to bylo aktuální ve vánoční době. Neměli bychom se také učit, jak prožívat všední život, všední dny? Asi ano. O této potřebě svědčí zprávička z černé kroniky: mladá dívka spáchala sebevraždu. Po svátcích to na ni dolehlo: zas denně vstávat, denně se otravovat ve škole, denně se trápit doma s učením, denně nuda a zas nuda. Nemá to cenu tenhle všední život. Snědla tubu prášků, aby byla pryč od tohoto všedního

života. Nikdy mne dosud nenapadlo, že bych měl kázat, jak žít všední den, neboť dosud jsem se nikdy nenudil. Ale tahle zpráva v novinách a články teologa Karla Rahnera mne k tomuto tématu přivedly. Rahner nejprve varuje před snahou některých lidí, pokoušet se udělat svátek z každého všedního dne. Stále vymýšlet nějaké legrácky a zábavy a zvláštnosti, to se nedá dlouho vydržet. To se brzo stane čímsi křečovitým, brzo to unaví. Člověk se musí naučit žít plně všednost všedního dne, vidět a žít věci drobné a nenápadné, prožívat i svou každodenní práci.

Někteří lidé to s prací přehánějí tak, jakoby to bylo jediným smyslem a cílem života. Honí do ní druhé a to zkazí pohodu chvíle a dobrý vztah. Honí do práce sebe a to pak vůbec nemají čas na zamyšlení, na řešení životních problémů. Rahner má pravdu. Hlídejme si to, aby se nám práce nestala ani hořkou nucenou robotou, ani drogou k potlačení životních problémů. I tak nám bude práce vždy každodenní všední námahou. A jenom její dobrovolné přijetí a konání jako služba svým a celému společenství z ní může udělat cosi duchovního a dobrého. I když nenaplnujeme své dny hrdinskými a velkými činy, vždy platí, že malé je příslibem velkého a přítomná chvíle zárodkem věčnosti. Kristovou milostí se práce konaná v Pánu může stát cvičením trpělivosti, pokory, skromnosti, věrnosti, smyslu pro zodpovědnost, který je podobou lásky. A tyto ctnosti jsou zárodkem věčné slávy v Bohu, zárodkem věčného života.

Měli bychom si jednou s trochou pozornosti prohlédnout i další úkony, kterými naplňujeme své všední dny, jako chůze, sezení, hledění, smích, jídlo či spánek. Všude najdeš záblesky smyslu, slávy a krásy. Třebas ta chůze. Myslíme na ni zpravidla, až teprve chodit nemůžeme, když jsme nehybní nebo ochrnutí. Pak teprve vidíme, jaký div, jaký zázrak a jaká milost je schopnost chůze. Jak je to ohromné, že nejsme rostlina, upoutaná na jedno místo. Že můžeme jít jinam, jít za nějakým cílem. Jít i za životním cílem. Všimněte si, že k podstatě velkých slavností patří chůze: průvod, procesí. Připomínáme si tak, že zde na zemi nemáme trvalého místa, že jsme na cestě, že musíme cíl hledat a jít za ním. Anebo si všimněme sezení. Jaká pohoda, moci se pohodlně posadit po únavné cestě. Jaká touha je v člověku, stát se usedlým, cítit se někde doma, vědět, že někam patřím. O nebi říká Písmo: „A Pán je posadí ke svému stolu.“ (Lk 12,37)

Kdo si umí sednout a svou cestu, svou práci promyslet, dorazí zpravidla k cíli lépe, než ten, kdo je ve stálém, nervózním pohybu. Možnost usednutí je veliká věc, vede ke klidu a k modlitbě. I na dívání můžeme objevit mnoho podivuhodného. Je to brána, kterou objevujeme svět kolem sebe. Oko člověka mluví někdy jasněji než ústa: ukazuje strach, smutek, hrdost, soucit, dobrotu, zlost, nelásku, pohrdání, závist i neupřímnost. „Světlem tvého těla je tvé oko,“ říká Pán Ježíš. (Mt 6,22) „Je-li tvé oko správné, celé tvé tělo bude mít světlo.“ Opravdu, kolik zajímavého je ve všedních úkonech, které naplňují náš všední den. A to jsme ani nemluvili o té tajemné a krásné věci, která naplňuje všechny chvíle našich dnů, pokud se ovšem nebráníme a neuzavřeme, totiž o tom, čemu

se říká Boží milost, o fluidu Boží lásky, která nás inspiruje k vnímání krásy a pravdy, k projevům lásky, k projevům duchovního života.

Tuhle Boží milost a lásku najdeš jen tehdy, když se naučíš zapomínat na sebe a obracet se v nezištné lásce k druhým. Když se vydáš na cestu, které se říká: duchovní život. Jestliže vás tato úvaha podnítlí, abyste se trochu zamysleli nad tím, čím naplňujete a jak prožíváte svůj všední život, jestliže se začnete ohlížet po svém duchovním životě, pak jsme tu dnes neseseděli nadarmo.

ABY SE SMÍŘIL MUŽ SE ŽENOU

Jeden spolubratr vypravoval, jak v dětství chodíval brzo ráno ještě za tmy do kostela ministrovat. Ani se nebál, protože nikdo venku nebyl. Ale jednou uslyšel za sebou ve tmě kroky. Přidal do kroku a ten druhý zapospíchal také. Zřejmě chlapce ministranta znal, protože ho zavolal: „Ty, počkej, půjdeme spolu.“ Šli pak až ke kostelu spolu a libovali si, že ve dvou se to jde lépe. Pak chlapec odbočil do kostela a ten člověk šel dál svou cestou. Toto vyprávění je obrazem manželství: „Ty, počkej, půjdeme spolu, abychom se nebáli, ve dvou se to jde životem lépe.“ Někdy je ta společná cesta životem rozdělena tragicky náhle úmrtím. Jeden znenadání zabočí směrem k věčnému Božímu domu. Tomu partneru, který zůstane na další cestu sám, je zle, ale ví, že „nebeské je světlo krásné, blaze tomu kdo tam vejde.“

Ale někdy se cesty lidského páru dělí zbytečně, svévolně. Sedí přede mnou dva mladí manželé. Ani jedno desetiletí netrvala jejich společná cesta. Dvě zdravé čiperné děti mají, ale chtějí se rozcházet. Už je ta společná cesta životem nebaví. A když kněz lapá po dechu, aby jim vysvětlil, o jak vzácné možnosti se tím rozchodem chtějí připravit: o možnost jít životem ve dvou, aby žádný z nich nebyl sám na nic, co život přinese; o možnost budovat sobě a dětem společný domov; o možnost tvořit dětem domácí hnízdo, kde by vyrůstaly zdravě a bez neurotičnosti, v úplné a harmonické rodině; o možnost aspoň dodatečně se naučit spolu normálně žít, když už se to nenaučili hned po svatbě. „Rozluka a nové manželství, to je jako přijít o ruku a pořídít si místo ní protézu,“ slyšeli od kněze.

Jak se může něco takového, takové dobrovolné rozbití manželského spoluzítí přihodit? Jak je možné, že nenasadí všemožné úsilí, aby přišli na to, čím jdou jeden druhému na nervy. Aby se zbavili té nutkavé představy, že je chytřejší tu společnou cestu rozvrátit? „Jak je to možné, že jste takhle po letech manželství dopadli,“ ptá se kněz těch dvou před sebou. A tu manžel, který až dosud zarytě mlčel, vybuchne: „Vždyť ono to nestálo za nic už za chvíli po svatbě!“ Tohle by mělo vrtat hlavou nám všem: Dost dětí se stává sirotky pro náhlé úmrtí rodičů. Proč ještě musí být každým rokem o tisíce dětí víc, které ztratily rodiče a domov proto, že jejich tatínek to nemohl s maminkou vydržet už za chvíli po svatbě?

Nebezpečí rozkolu je tedy skryto už v samém začátku manželského života. V čem je to nebezpečí? Při dnešní příliš krátké a plytké známosti si ti dva ukazují jen své lepší stránky. Teprve po svatbě začnou objevovat, že ten druhý není vždycky takový, jak se choval, když spolu chodili. Oba udělají brzy po svatbě zkušenost, že ten druhý už není tak miloučký, usměvavý a naladěný; že je také utahaný, unavený, mrzutý a ztrápený. Že už nešveholí stále jen sladounce samé ano, ano, ale že si dovoluje nesouhlasit s názorem druhého, že má svůj názor. Měl by tu začít proces manželského sžívání, záběhu, ze kterého za nějaký rok opravdu spolehlivé a pevné manželské partnerství teprve vyrostе. Ale ti dva místo sžívání začnou se navzájem obžalovávat z nedostatku lásky, cítí se podvedeni, obelháni, a rozvodem si rozbíjejí rodinu.

Bud' jim nikdo neřekl, nebo to nechtěli slyšet, že i v manželství má každý právo mít své vlastní mínění, a že je může svobodně povědět. Že každý má právo být unavený a onemocnět. Měli bychom těm mladým, kteří mezi námi vyrůstají, pomáhat ze všech sil, aby nevstupovali do manželství dětinsky nedospělí. A dospělost, to je právě schopnost tolerantnosti, schopnost unést, že i druzí mají chyby, nejen já. Měli bychom mladým pomáhat ze všech sil, aby dobu známosti nepromarnili planým mluvením o nicotnostech, ale i rozhovorem, jak si svůj společný život do všech detailů představují. Jako první příčina rozvodů se uvádí rozdílnost povah. Co dělali, když spolu chodili, že na to nepřišli včas, než se brali?

Měli bychom ze všech sil pomáhat mladým manželstvím, aby přeměnu lásky milenecké na lásku manželskou zvládali trpělivě. Potíže by se učili řešit a neutíkali od nich hned. Útěk od všeho nepříjemného, to je totiž vždy to nejsnadnější. To už umějí hned malé děti, když něco vyvedou. Ale není to řešení dospělého života. Tam je řešením jen pokus o nápravu vlastní povahy, pokus o nápravu vztahu k druhým lidem. To není tak snadné, jako útěk; to je velká námaha. Ale vy všichni, kdo jste tou námahou prošli, kdo jste si pěkný domov na celý život pro sebe a pro děti dokázali vytvořit, vy všichni mi jistě dáte za pravdu, že takhle námaha se vyplatí, že se bohatě vyplatí.

Vyplatí a vydaří se to úsilí tam, kde mladí manželé nezapomenou pít víno ze svatby v Káně. Když ve 4. století kázal o svatbě v Káně veliký učenec svatý Jeroným, přepočítal, kolik vína těch hebrejských šest věder obnášelo. Na naše míry by to bylo nějak 600 až 700 litrů. Po kázání za ním přišel jakýsi člověk s dotazem, kolik že bylo těch svatebčanů, kteří tohle víno vypili. Jeroným mu na to řekl: „Bratře, tohle víno lásky pijí křesťanští manželé dodnes.“ Ano, kde se manželé jeden za druhého modlí, kde jdou spolu ke svaté zpovědi a k svatému přijímání, kde spolu pijí víno posvátné manželské lásky, tam zvládají manželské obtíže společně a snadněji, a rozcházejí se jen tam, kde je vytvoření zbožného soužití zhola nemožné.

DĚTEM O RADOSTNÉ HOSTINĚ

Kdyby vám někdo, děti, uložil, abyste pro událost dnešního evangelia vymysleli nadpis, který by vystihl to nejdůležitější, co byste navrhli? Asi „Pán Ježíš na svatbě.“ „Ježíš proměňuje vodu ve víno.“ „Pán Ježíš pomohl v nouzi.“ „Pán Ježíš dělá zázraky.“ To jsou pěkné nadpisy, ale to nejdůležitější nevyjadřují. Pomohu vám, abyste na to přišli: Je tu řeč o vodě a vínu. Nač je voda? Hned vám napadne: musíme se v ní mýt. Někdo se nerad myje a maminka jej k tomu honí. Někdo to přehání a myl by se pořád. Židé to přeháněli: mysleli, že se tím mytím očistí i srdce. Nač je víno? To je sváteční nápoj. Když se něco slaví, třeba konec roku. Když má někdo svátek, když je svatba. To pak maminka lízne a řekne: mě už to celou rozpálilo, a ostatní se smějí a maminka se směje také. Na svatbě se vínem připíjí: na štěstí, na radost; a všichni ťukají skleničkami.

Právě štěstí a radost chtěl Pán Ježíš přinést lidem svým učením evangelia. Pozval nejen svatebčany, ale všechny lidi, i nás všechny k radostné hostině. Ta hostina má začít zde na zemi a věčně trvat u Pána Boha v nebi. Slavil ji už s apoštoly při poslední večeři. Tam učinil víc, větší div než na svatbě: proměnil nejen vodu ve víno, ale víno ve svou krev. A toto nové víno, Krev Pána Ježíše, dokáže to, co umývání vodou nedokázalo: učiní nás čisté před Bohem, dá nám nové, radostné srdce.

Když šli tvoji rodiče na svatbu, řekli ti asi: ty nemůžeš, to je jen pro dospělé. Ale k téhle radostné hostině zve Pán Ježíš všechny, i vás děti. Jako na hostinách se zpívá, tak i my si tu zpíváme, zpívejte též. Jako na svatbě se pronáší proslovy a přání, tak to děláme zde my všichni též: to jsou naše společné modlitby. Jako na hostině se jí dobrá jídla, tak i my zde jíme pokrm nejvzácnější: Tělo Pána Ježíše. Jako se má jít k jídlu s čistýma rukama, tak k této hostině je třeba jít s čistým srdcem. Umývárnou srdcí je zpovědnice. Tam si je můžeš přede mší svatou očistit, je-li třeba. Budeme si dnes pamatovat: S Ježíšem začal nový čas, čas radosti, bez něj je na světě zle. Nedělní mše svatá je hostina radosti, všichni se jí rádi zúčastníme.

KŘESTNÍ KATECHUMENÁT - DOVRŠENÍ KŘTU

Náš svět je vykoupený, máme právo žít v pokoji a svorné jednotě. Jsme pokřtění, máme právo využívat plně všech darů Ducha svatého, máme právo žít radostně, v plné důvěře v nebeského Otce. Jenže svět není pokojný a málo pokřtěných žije radostně. Proč? Protože u mnoha lidí křest byl sice začat, ale nebyl dovršen, uživotněn. Hned vám povím, co tím míním. Za časů prvotní Církve byli křtění převážně lidé dospělí a to až tehdy, když uvěřili v Ježíše, až prodělali někdy po léta trvající výuku, katechumenát, až byli vyučeni v Ježíšově evangeliu, až podle evangelia opravdově a radostně žili. Křest byl stvrzením jejich uvěření, přijetím do společenství Kristovy rodiny, Církve.

Dnes se křtí převážně nemluvňata s tím, že ten katechumenát, výuka ve víře a zácvik do praxe křesťanského života bude následovat později, jak dítě

bude dospívat. Malé děti jsou křtěni na víru rodičů a na víru Církve. Po dlouhá staletí to takhle fungovalo bez potíží. Děti vyrůstaly ve víře rodičů, v kruhu zbožné křesťanské rodiny. Děti prodělávaly katechumenát na víru Církve. Církev měla při všech farních kostelích své školy a tam byli malí křtenci, katechumeni vyučováni. První stupeň směřoval k rozeznávání dobra a zla při přípravě na první svatou zpověď a svaté přijímání. Druhý stupeň církevního katechumenátu uváděl děti do života, otvíral je darům Ducha svatého: moudrosti, rozumu, rady, síly, umění zbožnosti a bázně Boží v přípravě na svátost dospělosti, na svátost biřmování. A třetí stupeň křestního katechumenátu byl v přípravě mladých lidí na život v manželství a v rodičovství.

Jak je tomu dnes? Církevní školy převzal po celém světě stát. Pravda, je tam možnost i vyučování náboženství, ale jen pro ty, kteří se do vyučování přihlásí, a těch je málo. Matriky každé farnosti mluví smutnou řečí: z pokřtěných dětí se v každém ročníku zúčastní katechumenátu před prvním svatým přijímáním jen nepatrná část křtenců. Křestního katechumenátu před biřmováním se účastní jen málo pokřtěných. Školení před manželstvím a rodičovstvím ještě méně pokřtěných. Křest zůstává u těchto lidí nedovršen, neúčinný, nestane se hybnou silou jejich života.

Uvažte toto: Kdyby si někdo nechal předepsat od lékaře recept na léky proti bolesti, ale pak recept uloží do zásuvky a lék nevyzvedne a dál trpí bolestí, co byste si o něm pomysleli? Kdyby si někdo opatřil nový dům, kupní smlouvu pak uložil do zásuvky, do nového domu se nenastěhoval, nechal ho prázdný a bydlel dál ve starém nezdravém domě, co byste si o něm pomysleli? Když někdo pořídí svým dětem pokřtěním právo na nový bohatší život v křesťanském společenství, ale potvrzení o křtu schová do zásuvky a své dítě nechá žít dál v pohanství, co si o něm máme myslet? Když má být křten dospělý, zachovává se i dnes důkladný katechumenát, výuka kandidáta křtu.

Povím vám, jak o tom vypravoval kamarádům jeden dospělý křesťan. Ptali se ho: „Člověče, vykládá se o tobě, že ses dal pokřtít. Nejde nám to na rozum, máš za sebou vojnu, slušně vyděláváš, co ti scházelo? A zrovna ty, z takové ateistické rodiny. Co tě k tomu vedlo?“ „Cesty k víře bývají všelijaké,“ odpověděl. „Ta moje vedla přes otřes, když se při dopravní nehodě zabila dívka, která se mi líbila, se kterou jsem chtěl právě navázat známost. Rozvířilo to můj sklon k pesimismu: Má to vůbec cenu pokoušet se o něco, pokoušet se žít v tom kousíčku času pro rakev a hrob? Ta dívka byla věřící, měla katolický pohřeb. Kněz mluvil právě o tom, co se mnou zmítalo. Šel jsem pak za ním, chtěl jsem se s ním hádat. On mi místo hádání dal do ruky Nový zákon. Skončilo to mým křtem o velikonocích.“

„Ale nebylo to ukvapené, Neunáhlil ses,“ starali se kamarádi. „Kdepak unáhlení,“ smál se. „Dobu trvalo, co jsem se hádal s Pánem Ježíšem nad stránkami evangelia, kdy jsem vyhledával věřící lidi a hádal se s nimi. A když jsem konečně přišel za tím knězem a požádal ho, aby mne pokřtil, smál se mi zas on: „Kdepak pokřtít, napřed musí tvá víra uzrát, musíš poznat náš

křesťanský život, bohoslužbu. Musíme poznat my tebe, zda to myslíš opravdově. Dáme si na to rok. Budeš katechumenem. Najdi si kmotra, věřícího kamaráda a požádej ho, aby tě zaučoval. Budeš chodit ke mně na soustavnou výuku. A když příští rok koncem postu požádáš znovu o křest, pokřtím tě na velikonoce. A tak to také bylo,“ končil své vyprávění.

Takhle vypadá příprava na křest u dospělého. A podobný křestní katechumenát, jenže dodatečný, je nedílnou součástí i u křtu nemluvňat. Kdo Á řekne a dá své dítě pokřtít, zavazuje se tím také k B: sám vést děti doma k Bohu a postarat se dětem o dodatečnou výuku ve víře vedením do kostela a k svátostem Církve. Stát se křesťanem znamená naučit se znát evangelium, naučit se brát vážně Ježíše Krista. Brát Ježíše vážně je víc než znát ho, obdivovat ho a uznávat ho. Znamená to naučit se Ježíše následovat, jednat v jeho duchu. Naučit se žít v pokojné lásce. Pamatujte na to, aby mladí o potřebnou přípravu nepřišli. Pomáhejte ze všech sil, aby naše děti byly nejen pokřtěny, ale na křesťany také vychovány.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Prosme Boha, abychom dary jeho Ducha, které nám stále nabízí, přijímali a užívali k vzájemné pomoci, k vzájemné službě v lásce. Prosme Boha o poznání a pochopení:

Abychom si uvědomovali, jak jsme na sobě navzájem závislí a nechovali se k lidem kolem sebe jakoby to byli naši nepřátelé.

Abychom měli před očima své vlastní chyby a nedostatky a dali tak bližním čas, aby mohli zápasit se svými chybami.

Abychom dokázali své chyby uznat a omluvit se za ně.

Aby manželé, jejichž vztah je v krizi, hledali a našli cestu k vyřešení a dorozumění.

Aby mezi nám všemi bylo více shody a dobré vůle.

Za nová povolání ke kněžství: povolej mladé muže, kteří by s Církví slavili svátostná tajemství.

Bože, prosíme tě, dávej nám zde sílu, abychom venku v životě mohli uskutečňovat, čemu se zde učíme: Abychom nesli lásku tam, kde je trápení, radost tam, kde je zármutek, smíření tam, kde jsou lidé v nesváru. Aby se smířil otec se synem, matka s dcerou, muž se ženou, věřící s tím, kdo nemůže uvěřit. Prosíme tě o to skrze Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Dobrý Bože, tvůj Syn přišel na svět, abychom měli život a měli ho v plnosti. My k tobě přicházíme s našimi nedostatky a v naší nouzi tě prosíme:

Za všechny, kdo v Církvi prostřednictvím od tebe obdržených darů slouží druhým: za biskupy, kněze a jáhny, za teology a učitele, za rodiče, katechety a vychovatele, a za všechny křesťany.

Za všechny, kdo zvažují a hledají odvahu učinit krok do budoucnosti: za mladé lidi; za ty, kteří se chystají začít podnikat a vytvořit tak nová pracovní místa; za lidi pracující v oblasti vědy a výzkumu.

Za všechny, kdo žijí v jakékoli tísní: za nezaměstnané a za lidi na okraji společnosti, za děti a manžele z rozvrácených rodin, a za vojáky ve válce.

Za všechny, kdo trpí v důsledku přírodních katastrof: zvláště za ty, kteří ztratili domov a svoje blízké.

Za všechny, kterým je dopřáno žít v nadbytku: za lidi bohaté a šťastné; a za ty, kteří se ve společnosti těší vážnosti.

Za všechny, kteří stejně jako Panna Maria na svatbě v Káně doufají v mocné Boží skutky: za katechumeny, za poutníky na svatá místa, za naše společenství a za všechny, jejichž život je nesen touhou po dobru a lásce.

Za všechny zemřelé a také za ty, kteří jim byli zde na zemi svěřeni do péče a za jejich blízké.

Bože našeho života, plni důvěry se k tobě obracíme, neboť ty měníš vodu ve víno a naši prázdnotu v přebohatou plnost. Děkujeme ti a chválíme tě dnes i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Přijmi, Bože, tyto dary a dej nám ducha pravé zbožnosti, aby se ti naše služba zalíbila; vždyť slavíme památku oběti, kterou se stále uskutečňuje naše vykoupení. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 2. PRO NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Tajemství vykoupení

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť ty ses smiloval nad lidstvem, když zabloudilo, a dals nám svého jednorozeného

Syna: stal se člověkem a narodil se z Panny, svým křížem nás vysvobodil ze smrti a svým vzkříšením nám dal život věčný. Skrze něho tě chválíme a se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 23,5

Prostíráš pro mě stůl, má číše přetéká.

Nebo: 1 Jan 4,16

My jsme poznali lásku, jakou má Bůh k nám, a uvěřili jsme v ni.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Naplň nás, Bože, svým Duchem a dej, ať nás všechny, kdo jsme jedli z jednoho chleba, spojuje v jedno tvá láska. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Bůh v Kristu-člověku začal bydlet mezi námi, "roztáhl svůj stan uprostřed nás". Kristus, Boží Syn, jako člověk žil na této zemi a jeho slovo znělo a zaznívá v prostoru i čase. Vtělení je ústředním tajemstvím naší víry. Je to konkrétní projev Boží starostlivosti o nás. Naše odpověď Bohu, který v Kristu začíná své putování po našich cestách, má být konkrétní a každodenní. Situace, ve kterých se ocitáme a které řešíme, nejsou nikterak mimořádné, provází nás všednost a každodenní rutina. Zdá se nám to málo pro vhodnou odpověď Bohu. A přece jakékoli gesto, přijatý úkol, čas ve společnosti druhých, události, do nichž jsme ponořeni, všechno to jsou jedinečné příležitosti k setkání s Ježíšem. I obyčejná sklenice obyčejné vody podaná našemu bližnímu s ochotou a láskou má cenu věčné odměny a jednoduché slovo modlitby spojené s vírou, pronesené v pravou chvíli může vyprosit obrácení srdce! Díky Božímu přebývání mezi námi i skutečnosti všední dostaly nekonečnou hodnotu.

K ZAMYŠLENÍ B

Jako křesťané v sobě neseme základní orientaci a povolání k Božímu dětství. Myšlenky dnešního lekcionáře nám nabízejí důležitý okamžik k zastavení a k přehlednutí naší základní životní volby, učiněné ve křtu. Každé pravé povolání v sobě nese trojí pohyb: začíná u nezištné Boží iniciativy, která nás vytrhuje z všednodennosti a šedi života a zve k dobrodružství víry. V povolání se projeví odstup od minulosti, zvláště minulosti spojené s hříchem. Zanechávám svoji cestu a jdu za tebou, Pane. Druhý pohyb vytváří naše odpověď: hledat a nalézt, následovat a zůstat, to jsou dvojice sloves dnešního úryvku Janova evangelia, která vystihují cestu s Kristem, aby bylo možné vstoupit do společenství s ním. Náš život je přece neustálým hledáním Boha a snahou následovat jeho vůli. Teprve třetím krokem se naše povolání dovršuje, v této fázi se stáváme novým stvořením, dostáváme nové jméno. Uviděli jsme

Krista a poznali jsme, kde bydlí. V procesu povolání nesmíme zapomínat ani na bratrskou a sesterskou pomoc. Ondřejova dobrá rada, pouhé konstatování, má pro Petrův život velkou cenu!

K ZAMYŠLENÍ C

Ježíšova přítomnost na svatbě a jeho zázrak, které stojí na počátku jeho veřejného působení, jsou velmi výmluvné. Ukázal, že je mocným Bohem, který svou přítomností posvěcuje jeden ze základních mezilidských vztahů, manželství. K tomu připojuje ono zázračné gesto proměnění vody ve víno, vyjadřující jeho zájem o naše štěstí. Panna Maria, jak jen ona to umí, pak nenápadným doporučením posílá učedníky a také nás, abychom udělali všechno, co nám řekne. Svatebním veselím však nic nekončí a my nemusíme litovat, že se nám podobné výsady nedostalo. Naopak, podle svatého apoštola Pavla jedním z největších zázraků je dar charismat, tedy podíl společenství Církve na Božím Duchu. Každý z nás byl obdarován. Každý jsme ve křtu a ve svátosti biřmování přijali dar Božího Ducha. Nezapomínáme na toto zvláštní mimořádné obdarování a umíme je správně používat ve prospěch Kristova těla? Nebojme se ukázat, kdo je Bůh a na čem mu vzhledem k nám záleží.